

Сінькова Діана – здобувачка першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності «Журналістика» факультету філології й журналістики імені Михайла Стельмаха Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського.

Науковий керівник – Завальнюк І. Я., доктор філологічних наук, професор, завідувач кафедри журналістики, реклами та зв'язків з громадськістю Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського.

## МАР'ЯНА СЛЮСАР

---

### **КУЛЬТУРНА ЖУРНАЛІСТИКА ЯК ЧИННИК ФОРМУВАННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ МУЗИЧНОЇ ІДЕНТИЧНОСТІ**

---

**М**едіа відіграють важливу роль у формуванні й поширенні громадської думки і мають значний вплив на соціокультурні процеси загалом. Журналістика, що висвітлює проблеми культури, має найбільші можливості для того, аби сприяти вдосконаленню взаємовідносин людини і соціуму, розвивати творчу, самодіяльну й самостійну особистість [4, с. 73].

Хорове мистецтво завжди було основним напрямком духовного розвитку суспільства й досі посідає важливе місце в українській музичній культурі. Саме інформаційний простір слугує майданчиком для популяризації мистецьких проєктів та збереження культурної спадщини, що надзвичайно вагомо в умовах глобалізації та стрімкого розвитку цифрових технологій.

Мальовнича подільська земля подарувала Україні чимало видатних істориків, письменників, музикантів та громадських діячів. Їхня діяльність – важлива складова розвитку держави й національної культури, адже вони не лише досліджували й осмислювали історію, а й стали її невід'ємною частиною.

Однією з таких величних постатей музичної індустрії є Павло Іванович Муравський – видатний український хоровий диригент і педагог. Його унікальна методика роботи з хором співом стала основою національної виконавської школи, а власний стиль, сформований упродовж усієї творчої та педагогічної діяльності, має значний вплив на розвиток українського музичного мистецтва. Як слушно зауважує Ольга Бабошина, «для кожного хормейстера України Павло Іванович Муравський є взірцем самовідданого служіння українському народові, його культурі і мистецтву. Усе своє життя він зберігав, примножував і сам творив унікальне художнє

надбання нації – хоровий спів як фундамент української музичної культури» [1, с. 41].

Про талановитого музиканта земляки дізналися завдяки засобам масової інформації. Учень Павла Івановича – Федір Ущатовський – розповідає: *«Уперше про видатного земляка я дізнався ще в далекому дитинстві. Нам у Миролюбівці провели радіо, і мама бігла на вулицю й кричала: «Люди! Вмикайте радіо! Там наш Муравський співає!»*.

Пізніше діяльність диригента в знаменитих державних капелах України «Трембіта» й «Думка», а також в студентському хорі Київської консерваторії часто висвітлювалися в масмедійному середовищі не лише на теренах рідної держави, але й далеко за її межами. Зокрема, під час однієї з гастрольних поїздок зі студентами до Естонії місцева столична газета опублікувала схвальний відгук під заголовком «Не було більше сил аплодувати», що дало змогу переконатися у високому рівні майстерності музикантів [3, с. 55].

Проте були випадки, коли преса ніяк не реагувала на величні досягнення у сфері культурного життя. Знаковою в житті маестро й Київської консерваторії була поїздка до Канади у 1993 році на Міжнародний хоровий фестиваль, приурочений до 200-річчя міста Торонто. З-поміж 84 колективів з усього світу українські виконавці здобули почесне перше місце. Однак після повернення додому місцева преса не опублікувала жодного матеріалу про цю подію. Причини не відомі, проте бездіяльність медіа може свідчити про небажання влади займатися розвитком музичної індустрії. Сам Павло Муравський коментував це так: *«Вважаю, що поїздка хору Київської консерваторії до Канади була корисна для популяризації музичної культури України. Я як художній керівник міг би принести хоровому мистецтву України значно більшу користь, якби мої можливості й талант були використані в державі сповна і якби в мене був професійний хор»* [3, с. 63].

У 1995 році режисер О. Пугач збагатив український кінематографічний фонд художнім фільмом «Муки й радість Павла Муравського». Кінострічка вмістила мальовничі пейзажі рідного села Дмитрашківка, у якому народився й зростав диригент, вулиці й будівлі Києва, де він пізніше працював, відеофрагменти роботи з хором паралельно з позакадровим голосовим супроводом, де митець розповідає про основні етапи свого творчого життя.

Істотну роль для збереження пам'яті про визначні події та людей, які беруть у них участь і популяризують українське мистецтво, відіграє регіональна преса. Приміром, районне періодичне видання – газета «Піщанські вісті» – регулярно публікувала матеріали про створення музею-садиби та проведення Міжнародних хорових фестивалів імені Павла Муравського. До висвітлення цих та інших

подій долучалися також обласні ЗМІ, зокрема журнал «Світлиця», який містить інформацію про культурно-мистецькі заходи Вінниччини.

Зафіксувати життя і творчий досвід маестро на сторінках наукових праць найкраще вдалося Олександру Шокалу в праці «Чистота співу – чистота життя» [5] та Ользі Бенч у дослідженні «Павло Муравський: Феномен одного життя» [2]. Вони простежили шлях талановитого диригента з раннього дитинства, проаналізували діяльність митця, описали методику роботи з хором, засвідчивши його творчий унесок у збереження національної ідентичності. Ці книги є надзвичайно важливими, адже в них закарбований справжній скарб українського хорового мистецтва.

До річниць від дня народження та смерті диригента щорічно відбуваються науково-мистецькі конференції, де беруть участь студенти різних освітніх закладів, педагоги, науковці, заслужені діячі мистецтв, а також проводяться концерти пам'яті як у рідному селі, так і в київських мистецьких залах. Тож спогади про Павла Муравського живуть не лише у серцях і творчості талановитих диригентів та хормейстерів, яких виховав митець, а й продовжують свій шлях у нових поколіннях музикантів.

Отже, культурна журналістика має вагомий вплив на формування національної ідентичності, адже завдяки висвітленню подій в інформаційному середовищі суспільство дізнається про талановитих діячів та їхній унесок у розвиток українського мистецтва. Із сучасних друкованих й електронних наукових та періодичних видань наступні покоління матимуть змогу ознайомитися з багаторічним досвідом відомих постатей, навчитися розуміти музику глибше, спираючись на творчі доробки. Повноцінна культурна журналістика повсякчас слугує основним засобом збереження духовних та культурних цінностей українського народу. Вона здатна перетворити творчість із локального явища на загально визнаний феномен, який поцінують далеко за межами держави на міжнародних творчих аренах. Саме таким феноменом став Павло Муравський – один із видатних хорових диригентів кінця ХХ – початку ХХІ ст., чия мистецька діяльність послужила важливим об'єктом уваги культурної журналістики, утвердивши українське хорове мистецтво у світовому культурному просторі.

### **Список використаних джерел**

1. Бабошина О. Павло Муравський. Шляхами творчості улюбленого маестро. *Видатний маестро української хорової справи: до 110-ї річниці від дня народження Павла Муравського* : матеріали Всеукр. наук. конф. м. Вінниця, 21 листопада 2024 р. Вінниця, 2024. С. 38–41.

2. Бенч О. Павло Муравський: Феномен одного життя. Київ: Дніпро, 2002. 664 с.
3. Муравський П. Моя хорова школа: наук.-мист. видання / За ред. О. Шокало. Київ, 2014. 384 с.
4. Різніченко Є. Д. Роль журналістики у формуванні сучасного культурного простору. *Культура і мистецтво в сучасному світі: між традицією та новаторством*: зб. матеріалів Всеукр. наук.-практ. конф. з міжнар. участю, м. Дніпро, 23 травня 2025 р. / НТУ «Дніпровська політехніка». Дніпро, 2025. С. 77–82.
5. Шокало О. А. Павло Муравський. Чистота співу – чистота життя. Київ: Видавничий центр «Просвіта», 2012. 832 с.

Слюсар Мар'яна – здобувачка першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності «Журналістика» факультету філології й журналістики імені Михайла Стельмаха Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського.

Науковий керівник – Завальнюк І. Я., доктор філологічних наук, професор, завідувач кафедри журналістики, реклами та зв'язків з громадськістю.

## ВІКТОРІЯ СТАСЬЄВА

### **ОБРАЗ СУЧАСНОГО УКРАЇНСЬКОГО ПИСЬМЕННИКА В ПОДКАСТ-ДИСКУРСІ**

У сучасній системі медіакомунікацій інтерв'ю посідає важливе місце як один із найдинамічніших і найглибших жанрів, який дає змогу повніше розкрити особистість митця, його світогляд, творчі наміри й інтелектуальні позиції. У межах розмовного формату письменник постає не лише звичайним автором текстів, а публічним інтелектуалом, здатним до живого діалогу з аудиторією [4].

Сучасні подкасти та відеоінтерв'ю створюють особливий простір довіри завдяки відсутності жорстких часових і формальних обмежень. Це сприяє більшій щирості розмови, зосередженню на психологічних аспектах творчості, особистих переживаннях і мотивації автора. У результаті письменника не сприймають як віддалену постать, він стає ближчим та зрозумілішим для аудиторії [2]. Ефективність такого формату значною мірою залежить від професійності інтерв'юера, його вміння слухати та підтримувати діалог. В аудіоформатах важливу роль відіграють інтонація, паузи й емоційні реакції, які створюють ефект автентичності та живого спілкування. Саме ця природність особливо приваблює сучасного споживача медіаконтенту [3].